SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 86. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 9, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 9-го ТРАВНЯ 1995 р. Ч. 86. РІК CII.

Л. КУЧМА ЗАКІНЧИВ ВІДВІДИНИ ДО ІТАЛІЇ

Київ(УНІАР).— Як уже інформовано, 2—5-го травня Президент України Леонід Кучма відвідав Італію на чолі української урядової делегації.

Під час зустрічі 3-го травня з президентом Італії Оскаром Люїджі Скальфаро у Квіринальському палаці президенти висловили свої погляди на актуальні політичні події та процеси і відзначили спільність поглядів з багатьох проблемних питань світової політики. Президент Італії висловився за ширше економічне співробітництво між двома державами, сказавши: "Я виступаю за розвиток відносин з Україною на індивідуальній основі, а не через призму інтересів інших держав".

Відбулися також зустрічі Президента України з головами обох палат італійського парляменту: Ірене Півєтті та Карльо Сконьямільйо, які теж висловилися за ширші економічні та культурні зв'язки, щоб отримати більше інформації про Україну, про яку у світі знають "тільки у зв'язку з катастрофою в Чорнобилі". Карльо Сконьямільйо сказав, що виступає за надання Україні всебічної підтримки та недопущення поділу Европи на дві частини — нерівноправні політично й економічно. Тому, на його думку, не слід квапитися зі збільшенням Ради Европи та НАТО. Все має відбуватися природним шляхом.

У резиденції голови Ради Міністрів Італії Лямберто Діні відбулося підписання договору про дружбу і співробітництво між Україною та Італією. Л. Діні позитивно оцінив економічну політику Президента Л. Кучми і сказав, що Італія готова надати підтримку цим програмам. Він також пообіцяв сприяти посиленню економічної та фінансової допомоги Україні через західні та европейські структури при допомозі Центральної Европейської ініціятиви.

Щодо участи України у конференції "великої сімки" в Галіфаксі, керівник італійського уряду висловився стримано, що, мовляв, слід чекати на реакцію членів сімки.

ЕКЗЕКУТИВА УНС ВІДБУЛА НАРАДИ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Тут у п'ятницю, 17-го березня ц. р., в Головній Канцелярії, відбулися звичайні наради Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, на яких зроблено огляд діяльности цієї організації в минулому році і накреслено пляни на найближче майбутнє.

В нарадах, якими проводила предсідник Уляна Дячук, крім неї взяли участь: заступник д-р Нестор Олесницький, заступниця Аня Дидик-Петренко, директор на Канаду д-р Петро Саварин, секретар Марта Лиско і касир Олександер Благітка, а від Контрольної Комісії її голова Степан Гавриш.

Також присутніми були головний редактор „Свободи" Зенон Снилик і головний редактор "Українського Тижневика" Рома Гадзевич.

Звітування започаткував касир О. Благітка.

Звіт О. Благітки

При кінці 1994-го року майно УНСоюзу виносило 74,123,159 дол., тобто зріст на 531,793 дол. Хоча зібрані вкладки за старі продукти зменшилися на 2,472,708 дол., із попередніх 2,570,539 дол., то зменшення це використано на підвишку премії на Юніверсал Лапер грамоти із 69,707 дол. на 172,883 дол. Нашим найбільшим розчаруванням була драстична знижка забезпечення пенсійних грамот, яка виносила 3,000,000 дол. на кінець 1994 року.

Приходи Союзівки знизилися на 72,000 дол. Також витрати Союзівки зменшилися на 146,000 дол.

Кошти наших видань — Свободи", Українського Тижневика" і „Веселки" зменшилися на 126,000 дол., але загальний недобір залишився в сумі 1,035,000 дол.

Видатки видавництва зменшилися на 173,000 дол., в основному через редукцію персоналу та зміни у системі праці, які перевела предсідник Уляна Дячук. У висліді цього наша ситуація не поправилася, і приходиться далі до видань доплачувати. Союзівка виказала недобір 412,187 дол. у порівнянні з 486,236 дол. попереднього року. Найбільше поправилася ситуація в корпорації будинку, яка виказала втрату в 1994 році тільки 344,620 дол., коли в попередньому році втрата виносила 814,769 дол. — це поліпшення на 470,149 дол. в одному тільки році.

Три недобори: видання на 1,035,799 дол., будинок 344,620 дол. і Союзівка 412,187 дол дорівнюють 1,792,604 дол. Додати б ще 846,850 дол. недобору в канадських бондах, дає суму 2,639,454 дол. майже таку саму, як в 1993 році. Зараз скорочуємо видатки, де тільки можемо. Ми намагаємося збільшувати продаж забезпечення, але факти говорять самі за себе. Ми не можемо довше втрачати 3,000,000 дол. річно.

Рада директорів будівлі УНСоюзу рішила розглянути можливості продажу будівлі, а Екзекутива доручила касирові отримати оцінки вартости будівлі, виасигнувавши на цю ціль 8,500 дол.

У дискусії над звітом О. Благітки виринуло питання видань УНСоюзу, до яких згідно зі звітом УНС докладає річно 1,035,799 дол.

У. Дячук уважає, що коли „Свобода" залишиться щоденником, то УНС перестане існувати. Жодна братська установа в Америці не видає щоденника, а актуарій УНСоюзу сказав, що „УНСоюз не має жодного бізнесу видавати і щоденник, і тижневик". Врізання одного числа в тижні заощадило б УНСоюзові 75,000 дол. річно.

Д-р Н. Олесницький сказав, що він отримав біля 25 телефонів в справі „Свободи" із затурбованням її обмеження до тижневика. Він не думає, що Головний Уряд має право змінити рішення останньої Конвенції, яка рішила залишити „Свободу" щоденником і випрацювала підвишку передплат на наступні чотири роки.

М. Лиско, що видання УНСоюзу є його візитівкою у світі і великою послугою для його членства і для громади в цілому. Вона уважає, що треба розглянути всі субсидовані УНСоюзом ділянки і випрацювати певні пріоритети. Такої самої думки були заступниця предсідника А. Дидик-Петренко і директор на Канаду д-р П. Саварин.

Звіт секретаря М. Лиско

Ми закінчили сторіччя нашого існування в 1944 році з 1,318 новими членами на суму 12,314,338 дол. забезпечення. Пересічна сума забезпечення становила 9,434 дол. на особу. В кінці 1994 року всіх членів — було 57,234. Це віддзеркалює 2 відсотки зменшення загального членства в порівнянні з 58,514 членами при кінці 1993 року. Загальна сума забезпечення також зменшилась, з 16,673,274 дол. на 12,314,338 дол., представляючи спад 4,358,936 дол. Пересічний вік забезпечених членів зріс до 49.10. Замість зведення за останніх три місяці, мені здається цікавіше представити короткий опис цілого року. Останнього року на Конвенції УНСоюзу видання щоденника „Свобода" стало надзвичайно хвилюючою точкою обговорення. Протягом останнього року я приготовляла статистику всіх членів, які платили за „Свободу" членськими вкладками і відмовились від передплати. Виходить, що ми втратили 450 передплатників з різних причин. Деякі члени померли, інші згрошевили свої грамоти або були суспендовані, а деякі грамоти були випплачені або дозріли. З 450 таких членів, тільки 74 рішили продовжити передплату щоденника як суспільні члени, або особисто після закінчення їх забезпечення.

Ми об'єднали малі, неактивні відділи, і такі відділи, де ми стратили секретаря і не могли знайти другого. В грудні 1994 року Відділ 260-ий з'єднався з Відділом 55-

(Продовження на стор. 3)

Б. Клінтон відкидає строге ембарґо проти Куби

Вашінгтон. — Уряд президента Билла Клінтона, який останніми днями продемонстрував свою нову політику стосовно співпраці з Кубою, у четвер, 4-го травня, повідомив Конгрес, що чинитиме опір проти запропонованого республіканцями законопроєкту, котрий вимагає більш загостреного ембарґо проти Куби.

Окремим листом офіційні чинники Державного департаменту гостро скритикували пропонований законопроєкт, який вимагає посилення існуючого 33-річного торговельного ембарґо проти Куби. Серед вимог нового законопроєкту говориться і про заборону ввозити до ЗСА цукор із країн, які мають торговельні зв'язки з Кубою та зменшення вплат до Світового банку та інших фінансових установ, якщо вони даватимуть будь-які позички Кубі.

Саме проти цих і подібних вимог виступає Уряд президента Б.Клінтона зазначуючи, що це примусило б Америку зірвати кілька міжнародних договорів і розлютило б союзників ЗСА. Натомість республіканці твердять, що загострення ембарґо разом із втратою допомоги Кубі від колишнього СССР повалить режим Фіделя Кастро. Невдоволені також із нової політики американського Уряду багато американських кубинців, які уважають це запобіганням перед комуністичною Кубою і зрадою тих кубинців, які прагнуть волі для себе і своєї країни.

Російська делеґація відвідала Україну

Київ(УНІАР).— Тут 5—7-го травня на запрошення української депутатської групи "Реформи" перебувала російська парляментарна делеґація фракції "Вибір Росії" на чолі з її лідером Єгором Гайдаром.

В результаті зустрічі підписано меморандум про партнерство і співробітництво. За фракцію Державної думи "Вибір Росії" документ підписав Є. Гайдар, а за українську парляментарну групу "Реформи" Сергій Соболєв. Про це повідомили на спільній пресовій конференції керівники двох депутатських угруповань.

Коментуючи суть меморандуму, Є. Ґайдар сказав, що його підписано з метою спрямування спільних зусиль українських та російських депутатів для розвитку взаємовигідних політичних і економічних зв'язків між Україною та Росією, обмін досвідом у законодавчій галузі, зближення законодавчих систем обох країн.

У рамках програми зустрічі експертна група проаналізувала соціяльно-економічну ситуацію в Україні, обговорила широке коло актуальних питань, в тому числі й про створення в Україні фінансово-промислових груп.

Керівник групи "Реформи" Верховної Ради України С. Соболєв зазначив, що такі зустрічі з фракцією "Вибір Росії" стануть постійними.

УКРАЇНА ГОТУЄТЬСЯ ДО ПРИЇЗДУ Б. КЛІНТОНА

Київ(УНІАР). — У п'ятницю , 5-го травня, пресова служба Міністерства закордонних справ повідомила, що у ЗСА перебувають секретар Ради національної безпеки при Президенті України Володимир Горбулін і заступник міністра закордонних справ Костянтин Грищенко, які прибули у Вашінгтон і відвідали Ню Йорк у рамках підготови візити в Україну президента ЗСА Билла Клінтона 11-го травня. Під час розмови з керівництвом конференції з питань Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ) відзначено позитивну ролю приєднання України до процесу зміцнення режиму нерозповсюдження ядерної зброї.

Одним із головних осередків організації українсько-американської зустрічі є амбасада України в ЗСА. Під час інтенсивних контактів із представниками Державного департаменту ЗСА українські дипломати узгодили питання, які будуть розглядатися в Києві.

Інтерес американської громадськости, офіційних і ділових кіл до візити в Україну Президента ЗСА засвідчує не лише акредитація в Києві близько 200 журналістів, а й позитивний характер публікацій про Україну в американській пресі.

У Державному департаменті ЗСА повідомили, що під час відвідин багато часу планується присвятити зустрічам Л. Кучми та Б. Клінтона віч-на-віч. В центрі уваги будуть питання про місце України в Европі, европейську безпеку, відносини України з іншими державами, в тому числі з Російською Федерацією, розширення НАТО, закриття Чорнобильської АЕС, пошуки альтернативних джерел енергії тощо.

У складі американської делеґації в Україну прибуде голова Валютного фонду ЗСА, що українська делеґація розцінює як зацікавлення американської сторони в інвестуванні в українську економіку. Програмою візити передбачено відвідини Б. Клінтоном Київського Університету ім. Т. Шевченка, де виступить перед студентами, а також подорож по визначних місцях української столиці.

УСВТ „Ч. Січ", СУМ-Схід і „Лицарі Христа" візьмуть участь в Джемборі

Філядельфія (М. Б-й). — Українське Спортово-Виховне Товариство "Чорноморська Січ" з Нюарку, Спілка Української Молоді-Схід і футбольна дружина семинаристів „Лицарі Христа" з монастиря Св. Йосафата в Ґлен Ков, Н. Й., зголосили своїх змагунів до участи в Передолімпійському Спортовому Джемборі, яке відбудеться в суботу, неділю і понеділок, від 27-го до 29-го травня ц. р., у Філядельфії.

УСВТ "Чорноморська Січ" і СУМ-Схід змагатимуться у відбиванці (чоловіки), а ФД „Лицарі Христа" у футболі.

КИЇВ.— З ініціятивою надати товариствам покупців, створеним організаціями орендарів і трудовими колективами право приймати майнові сертифікати від усіх бажаючих власті їх у визначений об'єкт виступила Спілка Орендарів і Підприємців України(СОПУ). Президент спілки В. Хмільовський вважає, що це запобігло б тінізації економіки, спекулятивному перерозподілові доходів в інтересах невеликих груп людей та шахрайству із сертифікатами. Надання трудовим колективам права трастового управління майновими сертифікатами було б майновою гарантією для вкладників. Спілка підтримує реформи і започатковану Президентом Л. Кучмою традицію щорічної економічної доповіді з метою широкого інформування населення про економічний стан і перспективи розвитку, зазначив Хмільовський.

ОДЕСА. — Шоста сесія Одеської Обласної Ради ухвалила рішення звернутися до керівництва України та Білорусі з пропозицією денонсувати Біловезькі угоди. Депутати области затвердили бюджет на 1995 рік у сумі 31.4 трильйона карбованців. На думку голови Одеської Обласної Ради Р. Боделана, для виконання бюджету необхідно ввести твердий режим економії, зменшити витрати на апарат управління, ввести в дію ринкові механізми функціонування установ охорони здоров'я та народної освіти.

В Самборі вшанували пам'ять Патріярха Й. Сліпого

Самбір (Надія Волинець). — Колекція філателістичних, пропам'ятних та фотографічних видань і популярної преси, присвячена Патріярхові Йосифові Сліпому, зібрана і впорядкована впродовж 30-ох років д-ром Романом Смиком із ЗСА, сьогодні служить українській культурі та наверненню людей молодшого покоління до правдивих джерел історії українського народу та його Церкви. Передана три роки тому Львівському Музеєві Історії для переховання до часу сталого виставлення, по суті стала пересувною виставкою, яку відвідали зацікавлені цією темою жителі восьми міст України. Минулого року її оглядали в Чернівцях, Тернополі, Києві, Стрию, а напередодні Великодних свят цього року, старанням директорки Самбірського Музею „Бойківщина" Роксоляни Данчин та декана греко-католицької церкви о. Івана Гаваньо, вона була відкрита 20-го квітня на огляд самбірянам.

Святочну імпрезу відкриття виставки благословив Владика Юліян Вороновський. Виступали Іван Харо, голова Районної Ради народних депутатів, Роман Бишкевич, голова львівської крайової організації Українського Філателістичного Т-ва ім. академіка Агатангела Кримського, Надія І. Волинець, директорка Бережанського Музею Книги і Музею Богдана Лепкого, говорили про значення цієї виставки у вихованні молодого покоління. Духовні пісні виконали члени молодечої організації „Українська Молодь Христові".

Після огляду виставки розпочалася наукова конференція під назвою: „Світлій пам'яті Ісповідника віри Патріярха Йосифа Сліпого". Привітання виголосив Владика Самбірсько-Дрогобицької Епархії Ю. Вороновський. Опісля відбулися доповіді: о. декан І. Гаваньо говорив про „Візію українського суспільства Патріярха Йосифа"; о. декан дрогобицький Мирон Бендик про „Візію Церкви Йосифа Сліпого"; студент філософії Львівського Університету Олег Антощак мав доповідь на тему „Ідеологія українства поглядів Патріярха Йосифа Сліпого"; сестра Альфізія зі згромадження сестер чину св. Йосифа розповіла про „Свідчення Владики Андрія Сапеляка про Блаженнішого Йосифа Сліпого"; Олег Сидор, історик мистецтва Львівського Національного Музею, дав доповідь „Блаженніший Йосиф і мистецтво", та раніше згадуваний Р. Бишкевич — „Йосиф Сліпий у філателістичних і пропам'ятних виданнях". Отець Рисей читав поезії, присвячені Й. Сліпому, а камерний хор з Дрогобича „Світилен", під мистецьким керівництвом Миколи Ковальчука, виступив з концертом духовної пісні.

Влаштування виставки та проведення наукової конференції фінансово підтримали організатор колекції д-р Р. Смик та голова Районної Ради народних депутатів Іван Харо.

О. ГАРАНЬ В НТШ

Ню Йорк.—Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці влаштовує доповідь викладача Національного Університету „Києво-Могилянська Академія", доцента катедри політології, кандидата історичних наук, старшого наукового співробітника Олексія Гараня на тему „Нова конфіґурація політичних сил та її вплив на зовнішню політику України". Доповідь буде виголошена у суботу, 13-го травня, в НТШ, 63 Четверта аве. Початок о год. 5-ій вечора.

У СВІТІ

В ХОРВАТІЇ іде справжня війна, яка почалася з успішної спроби хорватських урядових військ відібрати у сербів частину території, яку серби окупували у 1991 році. У відповідь серби вже двічі обстріляли ракетами Загреб, хорватську столицю. Одна з ракет вцілила у будинок театру і уламки стелі впали на сцену, де якраз відбувалася проба українських танцюристів. Чергове загострення ситуації виникло через небажання хорватів випустити 6,000 сербських військовиків і цивільних осіб з Пакрачу у Стару Градіцу. Евакуація сербів з відвойованих хорватами територій мала проходити під контролею спостерігачів ООН, однак хорвати в останню хвилину не тільки не погодилися на те, але й обстріляли гірські сербські райони з ракет і танкових гармат.

ПРЕДСТАВНИК російського міністерства закордонних справ Григорій Красін сказав на пресовій конференції в Москві, що запевнення американського амбасадора в ООН Мадлен Олбрайт, нібито Росія, „за певну компенсацію" готова відмовитися від продажу Іранові ядерних реакторів, не відповідає дійсності. Г. Красін підкреслив, що Москва не скасує свого рішення „навіть у випадку погроз з боку західних держав". Г. Красін підкреслив, що „Росія не просила ніякої компенсації, а крім того, Іран є учасником договору про нерозповсюдження ядерної зброї, вся його програма перебуває під міжнародною контролею і МАҐАТЕ не заперечує проти російсько-іранського домовлення".

ТУРЕЧЧИНА повністю вивела своє військо з північного Іраку, після того як шість тижнів тому 35,000 турецьких вояків перейшли кордон з метою знищення курдських повстанців. Цієї мети Туреччина не досягнула.Повідомляючи про виведення війська, турецький міністер оборони Мегмед Гельґан сказав, що Туреччина посилить охорону кордону з Іраком. Починаючи від 1984 року, у збройних сутичках курдських бойовиків з турецькими військами з обох боків загинуло понад 15,000 осіб.

ВИУСТУПАЮЧИ на зустрічі з виборцями міста Оренбурґ, лідер російської Ліберально-демократичної партії Владімір Жириновський порадив колишньому президентові Совєтського Союзу Міхаїлові Ґорбачову думати „не про висунення своєї кандидатури в президенти, а про те, яку тюрму вибрати для себе — „Матроську тишу" чи Лєфортово. В. Жириновський погрожував тюрмою усім теперішнім керівникам Росії і в образливому тоні висловлювався на адресу лідерів так званої Співдружности Незалежних Держав. Оренбурзькіям В. Жириновський пообіцяв, що коли вони віддадуть йому голоси під час наступних президентських виборів, то він „відразу пришле в Оренбурґ зі Середньої Азії та Індії ешелони з овочами, одежою, взуттям та іншим добром".

ВИСЛІДИ ОПИТУВАННЯ в російській столиці свідчать, що тільки 7 відсотків москвичів підтримують рішення Державної думи проголосити амнестію в'язням з нагоди 50-річчя перемоги над Німеччиною. Рішуче проти амнестії висловилися 27 відсотків громадян, найбільш неґативне наставлення в москвичів до в'язнів, які сидять за зловживання службовим становищем і крадіжки державного майна. Половина опитаних вважає, що таких в'язнів не слід випускати на волю. Зате майже 60 відсотків опитаних москвичів вважають доцільним амнестувати молодих в'язнів, які вперше здійснили злочин.Цей великий відсоток опитаних є певний, що тюрма не перевиховує, а ще більше калічить людей.

В АМЕРИЦІ

НА СТОРІНКАХ ПРЕСИ чим раз частіше можна завважити посередні натяки на те, що трагічний вибух 19-го квітня в Оклагома Сіті має якийсь зв'язок із трагедією на хуторі секти Давідіян поблизу місцевости Вейко в Тексасі. Такі здогади є зумовлені тим, що трагедія у Вейко сталася того самого дня 19-го квітня, тільки два роки раніше Натомість 19-го квітня 1995 року члени Цивільної міліції північного Тексасу вмонтовували гранітну плиту-пам'ятник жертвам трагедії у Вейко, а всього кілька сотень миль віддалі творилася нова трагедія вибуху в Оклагома Сіті. Одначе конкретних доказів зв'язку між цими двома трагедіями слідчі покищо не найшли.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ повідомляють. що Білий Дім готується запропонувати кандидатуру колишнього губернатора Кензасу, який допомагав у виборчій кампанії Билла Клінтона в 1992 році, на становище Державного архівара, незважаючи на протести істориків та інших архівів-рів. Кандидат, 54-річний Джан Карлін, має найбільші можливості зайняти це становище, бо має підтримку сенатора Роберта Дола, кензаського республіканця і провідника сенатської більшости. Критики кажуть, що Дж. Карлін на це становище не надається бо в нього брак кввліфікацій та вміння. У державному архіві переховуються найважливіші документи ЗСА, Декларація незалежности та Конституція.

ПОШТОВА СЛУЖБА ЗСА випускає 20 нових значків для відзначення 100-річчя американської гумористичної серії малюнків з короткими текстами так званих коміксів. В окремому церемоніялі відкриття побільшеної версії запропонованих взірців значків зі зображенням таких відомих постатей як „ Папай", „Ненсі", „Флеш Ґордон і „Принц Веліянт" у Вашінгтоні, минулого четверга, 4-го травня, взяв також участь один із авторів коміксу „Бітл Бейлі" Морт Вокер. Нові значки вартістю 32 центів призначені для листів першої кляси в ЗСА.

СУДДЯ ОКРУЖНОГО федерального суду в Ню Джерзі минулого тижня підтримав закон цього стейту, який не дозволяє на збільшення урядової допомоги матерям з дітьми, які знову народжують дитину, будучи на утриманні платників податку. Конґрес і велике число інших стейтів застановляються над подібними законами. Суддя Нікола Політан уважає, що згаданий закон Ню Джерзі має доцільні та законні наміри та не переступає плідних прав тих жінок, які отримують урядову допомогу.

ОСТАННІМИ ДНЯМИ досліди американських вчених про позитивні впливи алькоголю на здоров'я людей отримали важливу підтримку вчених дослідників Данії, які також отримали позитивні висліди в цій справі із своїх 12-річних досліджень. Тут треба тільки підкреслити, що в обидвох випадках під алькоголем розуміється виключно вино, а не горілку чи пиво.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Каяття МекНамари

У квітні минуло 20 років від закінчення жорстокої війни у В'єтнамі — два десятки років, впродовж котрих американці мали можливість проаналізувати свою участь в цьому жахітті XX сторіччя. З перспективи минулих років можна об'єктивно аналізувати за і проти тієї події, зокрема тим, які безпосередньо не брали участи в ній та не були свідками подій, пов'язаних з нею. Бо тим, що були її учасниками, а було їх понад 540,000 і тим, які вдома протестували проти участи в ній, ще й сьогодні не надто ясно чому, як і пощо. Фактом ніким незаперечним залишилося те, що не повернулося звідтіль понад 58,000 американських вояків, а ті, що повернулись, до сьогодні намагаються загоїти свої фізичні та психічні рани, і сотні тисяч тих рідних, які в наслідок в'єтнамської війни росли сиротами, жили вдовами та існували на грані знівеченого життя. Всі вони були жертвами тієї війни, одні тому, що виконували свій військовий обов'язок і вірили тодішнім керівникам держави, що все це в ім'я захисту власної країни, інші стали її жертвами посередньо.

Серед тодішніх керівників ЗСА Роберт МекНамара займав становище секретаря Департаменту оборони і був чи не найголовнішим стратегом американської участи у в'єтнамській війні, що й дало другорядну назву „Війна МекНамари". Президенти Джан Кеннеді, Линдон Джансон і Ричард Ніксон, що в той чи інший спосіб мали до діла з подіями і наслідками в'єтнамської війни, ніколи публічно не насмілилися заторкнути спокою тих, що своє життя віддали за ідеали, в котрі вірили, ані тим їхнім родичам, які животіють у щемінні болю втраченого, безповоротного і незаступимого. Натомість Роберт МекНамара вирішив у своїй книжці-спогадах „Огляд минулого", яка незадовго має появитися у видавництві Рендом Гавз, публічно покаятися, заявляючи, що коли йдеться про В'єтнам, то американці „були неправі, жахливо неправі". Можливо, воно так і було, бо коли читати уривки з його книжки, то він у подробицях подає причини, почавши від цілковитого незнання терену, браку відповідних дорадників щодо справ Південно-Східньої Азії, ментальности населення, політики Китаю відносно В'єтнаму та недоцінення комуністично-національного руху Го Чі Мінга. Але все це не є оправданням для державного мужа якости Р.МекНамари та не дає йому права на таке публічне каяття в обличчі всенаціонального сорому програної війни та знівечення життя тисяч молодих людей країни, їхніх батьків, дружин, братів, сестер і дітей. Сьогодні ті уцілілі та нащадки тих, що загинули, знову ж таки через нього, втратили й ту крихітку власного почуття, гідно сповненого обов'язку що впродовж двох декад було для них проблиском у маячінні про страхіття минулого. Яким правом посмів Р.МекНамара для свого особистого спокою роз'ятрувати незагоєні рани сотням тисяч живих істот? Крім американських жертв не можна забувати і про втрати Південного В'єтнаму — 200,000 вбитих вояків і понад мільйон цивільних жертв. Навіть коли книжка Р.МекНамари у заключному розділі подасть підсумки можливих користей для майбутніх поколінь, щоб, прочитавши її, не робили у майбутньому тих самих помилок, незрозуміння важливости навіть найменших збройних конфліктів, недооцінення сили націоналізму та неангажуватися в чужі конфлікти хіба це загрожує власній державі. Але хто повірить у його твердження, людині, яка в такий нешляхотний спосіб намагається облегшити свою провину.

Американці є дуже поблажливим народом і вміють багато прощати заподіяні їм кривди, але в цьому випадку, хоча і знаходять для Роберта МекНамари оправдання і причину такого облегшення його сумління і публічного визнання його вини, їм ніяк не вдається дати йому розгрішення. Бо жодна його сповідь не поверне до життя тих 58,000 загиблих американців.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Микола Руденко

БУРХЛИВИЙ КВІТЕНЬ

I

Квітень проминув у таких політичних пристрастях, які можна порівняти лишень з весняною повінню. І, мабуть, не деінде, а на дніпровських порогах, яких уже не знають сучасники, зате добре знали наші предки. То було величезне громадське напруження, що в інший час могло б вирішитися кривавою битвою, а сьогодні ми пробуємо розв'язати ці протиріччя за допомогою парляментарної боротьби. На жаль, ця боротьба ось уже півроку лихоманить наше суспільство, а просвітку все ще немає.

Я вже не раз про це писав, та, мабуть, треба писати знову і знову, бо така наша дійсність — іншої ми покищо не вибороли. Україна ще й досі лишається совєтською в повному значенні цього слова, тобто з радами на всіх державних рівнях, з колгоспами, державною власністю на землю та промисловість тощо. Приватизація всіляко гальмується радами, які вже й не приховують того, що вони мріють повернутися до СССР. Особливо це стосується Верховної Ради, де партноменклятурників витіснили люмпенізовані комуністи — такий недобрий жарт маємо в наслідок дострокових виборів. А це виявилося куди гірше від освічених, поміркованих, привчених до компромісів керівних діячів компартії, які таки ж спромоглися виробити й прийняти Декларацію незалежности. Сучасні комуністи люмпенського типу (а такі передовсім керівники Верховною Радою) не знають і не бажають знати, що таке політичний компроміс — вони просуваються до своєї мети брутально, не гребуючи нічим, починаючи від голосування кількома картками (тобто за відсутніх у залі) й завершуючи багатобільйоновим обкраданням держави. Цілком можливо, що О. Мороз, його перший заступник О. Ткаченко та радник Мороза В. Боженар викрали десятки й сотні більйонів карбованців не на власні потреби, а на потреби комуністичної та соціялістичної партій, котрі під час останніх виборів спритно захопили парлямент. Це саме вони й намагаються зберегти Україну в совєтському варіянті — можливо, навіть ціною крови.

І минулі, й сучасні ради всіх рівнів (починаючи від сільської й кінчаючи Верховною) — це драглисте болото, засноване на суцільній корумпованості та загальній безвідповідальності. За самою своєю природою вони не здатні до конкретної керівної роботи. Та, власне, вони ніколи й не керували народним господарством — керували ЦК, обкоми й райкоми, де завжди існувала криваво-залізна дисципліна. Ради були потрібні лише для того, аби маскувати диктатуру партії.

Перший Президент України Л. Кравчук, добре розуміючи цілковиту неспроможність рад, паралельно з ними побудував свою президентську вертикалю — суто адміністративний державний апарат, який так чи так дозволяв займатися державотворчою працею. Відсотків 60 енерґії витрачалося на конфлікти й суперечки з радами, котрі вважали, що державна адміністрація узурпує їхню владу, та все ж бодай 40 відсотків творчої енерґії витрачалося за призначенням.

І все ж то було двовладдя, з яким не можна миритися. Так виникла ідея обирати голів обласних і районних рад всенародно — як, скажімо, в Америці обирають губернаторів і посадників. Тим часом президентська вертикаля була ліквідована — малося на увазі, що нові губернатори будуть підпорядковані Президентові як главі держави й виконавчої влади. Але так не сталося: новий голова Верховної Ради О. Мороз відразу ж закликав парлямент усунути пост Президента взагалі, аби заснувати парляментарну республіку. Він знайшов багато прибічників цієї ідеї на рівні обласних і районних рад — і ось виявилося, що Президент України не має жодних важелів для практичного керівництва державою.

(Продовження буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

У СПРАВІ ЩОДЕННИКА „СВОБОДА"

На останній Конвенції УНС однією із дуже важливих справ був проєкт змінити щоденник „Свобода" на тижневик. У цій справі відбулася гаряча дискусія і в її висліді вирішено не тільки відкинути цей проєкт, але навіть збільшити обсяг „Свободи", а на покриття зросту коштів видання і поштових оплат розсилки збільшити передплату.

Останнім часом, незалежно від рішення Конвенції, ця справа змінити щоденник „Свобода" на тижневик виринула знову і має бути розглянута на річних нарадах Головного Уряду УНСоюзу 15-го травня ц.р.

Як причини цього проєкту, подається дефіцит у зв'язку з великими коштами видавання і поштових оплат, які зросли останнім часом, а також через постійні нарікання членів на неточне одержування газети, з великими запізненнями, і частогусто кілька чисел нараз.

Оцінюючи намагання Екзекутиви провадити ощадну фінансову господарку, я все таки вважаю, що треба деінде шукати скорочень.

З досвіду знаємо, що в Америці у таких випадках компанії скорочують надмірний персонал, роблять інші ощадності, а навіть добровільно зменшують свої заробітні платні з метою задержати продукцію.

Думаю, що при добрій волі можна зробити це і у випадку „Свободи". Бюро у Вашінґтоні, яке було потрібне і доцільне до часу відновлення української держави, навіть коштом понад 300,000 дол. річно, тепер, коли існує у Вашінґтоні українська амбасада і бюра УККА і УАК-Ради, які з успіхом можуть вести працю бюра УНС, його ліквідація є на часі. Це заощадить УНСоюзові поважну суму грошей. Заходить питання, чи бюро УНС в Торонто, яке коштує УНСоюзові понад півмільйона долярів річно, виплачується? Очевидно, ні! І ще одна інвестиція вдержування американської реклямної агенції при УНС, яка теж коштує УНСоюзові понад 100,000 дол. річно, як це стверджує Контрольна Комісія.

Щодо причини, що члени УНСоюзу дістають щоденник „з великим запізненням", то в Кергонксоні цієї проблеми немає. Дуже рідко трапляється, що в один час пошта приносить два числа. Думаю, що це саме діється і в інших місцевостях. А крім того, чому Екзекутива не турбує в цій справі центральні поштові власті?

Уважаю, що сумнозвісний проєкт змінити щоденник „Свобода" на тижневик і цим позбавити громаду інформації про її життя, — це дуже рисковна справа, яка виявиться напевно самовбивчим потягненням. Така зміна не принесе УНСоюзові матеріяльної сподіваної користи, а навпаки, завдасть йому великої моральної, а то й матеріяльної шкоди, яку важко буде направити.

Ці думки піддаю під розвагу нарадам Головного Уряду УНС, що збереться на наради 15-го травня цього року.

Д-р Роман Барановський
Кергонксон, Н.Й.

З. Дуда

50-ТА РІЧНИЦЯ ЗАКІНЧЕННЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Минулого року в Україні відсвятковано 50-ліття визволення України від фашистської окупації. Цього року відбуваються святкування річниці закінчення Другої світової війни. Знову робиться наголос на перемогу Німеччини та перемогу „великої вітчизняної війни". Цікаво, чиєї вітчизни? Але замовчується цілком відновлення поневолення України новим, ще більш жорстоким тоталітаризмом московської імперії.

Кінець Другої світової війни для України наступив у серпні 1991 року, коли Україна стала суверенною державою. Від закінчення війни у 1945 році в Україні почався новий терор, в якому загинули та страждали мільйони невинного населення та продовжувалося дальше безоглядне нищення української нації. Тому дивно, що Президент України бере участь у святкуваннях в Москві та буде складати вінок в пошану загиблим солдатам великої вітчизняної війни, яка поневолила Україну на дальших 50 літ. Також дивним здається, що Президент ЗСА Б. Клінтон стане поруч тих, що сьогодні в жорстокий спосіб винищують свободолюбний чеченський народ. Чи можна вірити тим політикам і їх запевненням, які проповідують мир та права людини, але задля самолюбства подають руку злочинцям і вбивцям. Українська держава існує і в порівнянні до інших держав СНД, а зокрема до Росії, цілком забезпечує рівноправність усіх своїх громадян, толерантно ставиться навіть до тих, що явно виступають за розвал нашої держави та злуку України з Російською імперією. Зовнішня політика України активна і корисними видаються поїздки Президента України до багатьох зарубіжних країн, підписання ним різних угод тощо.

Натомість внутрішня політика України в надзвичайно поганому стані і наскрізь небезпечна, бо загрожує дальшому існуванню незалежности нашої держави. Відсутність конституції, відсутність основних законів, боротьба за владу між виконавчою та законодавчою владами, продовження влади в руках номенклятури, склад та провід служби безпеки в руках досвідчених КҐБістів, велика частина проводу армії далі в руках колишніх генералів і через це майже ніяка реакція на явні виступи окремих людей та угруповань проти дальшої самостійности і незалежности України.

Патріотично-демократичні сили України роздріблені і не можуть об'єднатися. Довгі роки поневолення знищили людську гідність та витворили глибоко вкорінену психіку раба. Відзначування дня 1-го травня багато людей старалося уникати за часів совєтської влади, а тепер у вільній Україні навіть наші патріоти уряджують травневі походи та концерти і доходить до сутичок між рухівцями і комуністами. Чим для України є день першого травня? Це день голодних ґеноцидів, ҐУЛаґів, виповнених українцями, „психушки" та масові розстріли, керовані Москвою. Україна переживає важкий час і щораз більше зростає туга за минулим, де все було визначене, кожний ішов на роботу, діставав мізерну платню, ставав у чергу за хлібом та ковбасою і не спостерігав пануючої кляси, яка мчала на автомобілях, їздила за кордон та їла чорний кав'яр. Все було нормальним і було небезпечно бачити те, що не дозволялося законом. Тепер настали не такі часи. Тепер все можна і хоч нема роботи, але народ живе, багато їздить за кордон — на постійно чи на роботу, відвідати тітку і вуйка, чи далі, як за добрих часів, в урядові відрядження. Це все не задовольняє більшости населення, бо тих, що вміють давати собі раду, мало.

Росія не прийняла відокремлення України і робить всілякий тиск, щоб приєднати наші землі і мати дальше рабську робочу силу. З кожним роком посилює тиск, вживаючи засоби масової інформації, енерґоносії, комуністичні зв'язки та дипломатичні погрози.

Кожного року збільшується також кількість вільнолюбних та свідомих українців. Однак це доволі повільний процес, бо Уряд України не підтримує тих процесів, через брак свідомих політиків і відповідних фондів. Тому нам потрібно всіляко сприяти процесові національного відродження, надавати моральну та матеріяльну підтримку для виховання нових поколінь. Українська діяспора надає велику допомогу Україні. Допомога різноманітна, її дають українські організації, новостворені групи та приватні особи. Пересилка та транспорт медикаментів, харчів та вбрання доволі коштовні. Через цю інтенсивну допомогу потерпіла в багатьох українських середовищах діяльність громадських організацій та програм діяспори. Дальша допомога Україні потрібна і повинна проходити, але конечна є її координація, щоб була корисною в Україні і не шкодила дальшій праці громадського життя діяспори. Світова Рада Суспільної Служби СКУ є таким координуючим центром і тому всі організовані допомоги в Україну матимуть збільшену користь через відповідне плянування та координацію. Однією з таких програм є Однодоляровий Місячний Фонд Світової Ради Суспільної Служби СКУ. Якщо кожний українець від найменшого до найстаршого дасть кожного місяця хоч одного доляра, то це буде значна допомога і за ці фонди Суспільна Служба України зможе не тільки надати допомогу потребуючим і найбіднішим, але зможе також вести разом з іншими громадськими організаціями різноманітні програми з дітьми, молоддю та мати вагомий вплив на національне відродження ширших мас українського населення. Суспільна Служба України вже працює чотири роки в тому напрямі, координує працю місцевих організацій своїми осередками по всіх містах, містечках та селах України. З кожним роком постають нові осередки, а цього року 1—2-го липня відбудеться 2-ий Всеукраїнський з'їзд Суспільної Служби України в Києві. Ті, що відвідають Україну в тому часі, зможуть взяти участь в цьому з'їзді та особисто переконатися, яку вартісну працю веде ця координуюча організація і чому заслуговує на значну підтримку.

Адреса Однодолярового Місячного Фонду Суспільної Служби СКУ: „Dollar for Ukraine", P.O. Box 486, Station D, Etobicoke, Ont. Canada, M9A 4X4; P.O. Box 20462, St. Petersburg, Fla. 33742.

Олег М. Волянський

У 50-ЛІТТЯ „ВИЗВОЛЕННЯ"

I

Цього року альянти Другої світової війни відзначають гучно 50-ліття перемоги над „фашистськими злочинцями". Американський президент Билл Клінтон вибирається до Москви, котра якраз тепер докінчує свій геноцид над чеченським народом, щоб спільно з російськими імперіялістами святкувати цю річницю. Багато говориться про те, як то альянтські війська звільнили мільйони переслідуваних і гноблених людей у різних країнах Европи. Ми, українці, знаємо, якою була доля нашого народу під совєтською владою перед війною, і пам'ятаємо, як жорстоко розправлялися з нами наші комуністично-московські „визволителі", повернувшись на Україну. Менше відомими, однак, є факти про жорстокості над безборонними людьми, що їх допускалися „визволителі", західні альянти, в першій мірі — Велика Британія. Про ці трагічні події можна довідатися із декількох книжок, що появилися кількадесят років пізніше, тому що „демократичні" і „гуманні" уряди укривали їх перед світом. Книжка „Останній секрет" („Ди Ласт Сікрет"), що її написав лорд Ніколас Бетгел, відкриває нам картину насильної репатріяції „на родіну" козаків і їхніх родин. Другою книжкою, що торкається цієї теми, є „Оперейшен Кілгол" Юліюса Епстайна, історика-науковця.

Західні альянти вперше стрінулися із проблемою совєтських горожан у червні 1944 року, після десанту у Нормандії. Тоді почали попадати в полон совєтські горожани у німецьких уніформах. Спочатку трактували їх, як і інших німецьких полонених, але згодом ситуація змінилася. Британський і американський військовий провід, не дуже визнаючись на тих справах, уважав їх „зрадниками своєї батьківщини" і підтримував рішення їхніх урядів передавати їх совєтським властям навіть проти їхньої волі. Але були і шляхетні люди, які бачили розпуку тих людей, коли їх змушувано вертатися „на родіну". До них належав маршалок лорд Александер, який старався обминати накази свого уряду в цій справі, як лиш міг, і завдяки йому чимало людей врятувалося від репатріяції. Були також окремі офіцери чи вояки, котрі, маючи інструкцію стріляти на тих, хто буде втікати із транспорту чи табору, стріляли так, щоб в них не потрапити. Були також поодинокі цивільні особи, що старалися допомогти тим приреченим на смерть особам, як, наприклад, квейкерка Етел Кристі, яка врятувала від репатріяції одне подружжя.

Знаючи, що мільйони совєтських горожан, росіян, українців, татар, калмиків, козаків і інших, не хочуть вертатися додому, деякі військові начальства вживали брехні та підступу, щоб осягнути свою ціль. Вони запевняли полонених і втікачів, що їх не будуть передавати Совєтам проти їхньої волі, а в той час підступом відставляли цих утікачів у совєтські руки, наприклад, кажучи, що їх відвозять до іншого табору під владою західніх альянтів. Так англійці зробили із більше як тисяччю офіцерів козаків, понад тисячу осіб, кажучи, що повезуть їх на наради із британськими військовиками, а завезли їх прямо у совєтський табір, перед тим вимагаючи віддати всю зброю. Коли офіцери не повернулися до свого табору і їхні жінки чи приятелі питалися за ними, то їм говорено, що розмови продовжилися і що їм нічого не загрожує.

В той самий час, обезголовивши полонених козаків та їхні родини, забравши офіцерів, надіялися без більших труднощів репатріювати і решту, біля 20,000 людей. Видавши Совєтам офіцерів, вони видали також і тих, чого не вимагало договорення в Ялті, цебто і тих офіцерів, що не були совєтськими горожанами, наприклад, „старих еміґрантів" з Росії, таких як Ніколай Краснов, внук відомого царського ще генерала П.Н. Краснова, й інших. Щоб заспокоїти британських вояків, котрі співчували полоненим, британські військові команди брехали своїм жовнірам, що „поворотцям" нічого не загрожує, що їх лише будуть „переховувати" на фармах, що совєтські власті є „дісент піпел".

Коли козаки зрозуміли, що їх передано або буде віддано у совєтські руки, багато з них покінчило життя самогубством, через повішення, перерізування кровоносних судин склом чи вдаряючи головою об мур, а ще більше врятовано від смерти, даючи покаліченим наглу допомогу. Але і покалічених передавали Совєтам. Тих, що відмовлялися сідати на транспортові вози чи вагони, били кольбами, дрючками та кололи баґнетами, і напівпритомних кидали на тягарівки чи вагони, а щоби Совєти могли легше довідатися про військовий ступінь „поворотців", британські власті забороняли їм скидати свої „пагони" чи відзнаки. Були і прояви людяности у деяких британців. Ось приклад: коли один козак, перед тим як сідати на транспортове авто, прощався із своєю жінкою і дітьми, а відтак хотів іти до авта, щоб їхати на „наради", один британський офіцер затримав його за руку, аж транспорт від'їхав, і цей козак врятувався. Деякі козаки просили британців, щоб вони їх постріляли і в цей спосіб їх врятували від довгих мук. Коли офіцери не вернулися із „нарад", козаки розпочали голодівку. Та це на допомогло: приїхали військові вози і почали протестуючих ладувати насилу. Деякі почали втікати у ліс, тоді на них стріляли, тож були забиті і багато ранених, а тих, що сиділи в шатрах, виганяли при помочі ...вогнеметів. Отаман Вячеслав Науменко, котрий врятувався, писав у своїх споминах: „День 1-го червня 1945-го року залишиться в пам'яті як історичний день жорстокости і нелюдяности, що нема подібних в історії, що його доконали західні альянти руками британських жовнірів проти безборонних козаків у Ліенці і над берегами ріки Драу над тисячами жінок і дітей". Це був ґеноцид: „Не дивно, що пізніше, коли факти стали відомі, російські білі і підсовєтські еміґранти називали Черчіля „воєнним злочинцем".

У своїй книжці „Великий обман" Науменко описує ці жахітливі, трагічні події. Ми довідуємося, що під час, коли священики відправляли Богослуження і народ молився, вояки силою тягнули їх на „траки", били, включно із священиками, що тримали хрести у своїх руках. „Кругом лилася кров". Коли проїздили високим мостом над рікою Драу, дехто скакав униз на певну смерть. Одна жінка мала біля себе дві маленькі донечки. Вона кинула одну вниз, а коли друга трималася за її спідницю, плакала і казала „Мамо, я боюся", мати відповіла: „Не бійся, я буду з тобою", — і кинула і її, а тоді і сама скочила за ними. Один козак, Петро Мордовкін, що якимсь чудом заховав у себе револьвер, застрілив свою жінку і троє дітей, поскладав їх рядочком біля себе, тоді і сам ліг біля них, і застрілився. Описують, що там були і сивоголові діди, облиті кров'ю на голові, побиті британськими жовнірами. Козаків трактовано як щось нелюдське. На тих, що втікали у ліс, полювали, як на звірів, і не жалкували куль для них.

Тому що британські вояки не могли знести на довший час таких жахітливих подій, їх замінювано іншими відділами. Як згадано вище, були спорадичні випадки, що британські вояки не слухалися наказу і рятували декого. Так врятувався козак Шелест, що відтак жив у Ню Джерзі. Йому офіцер британський виписав посвідку, що він не є совєтський горожанин. Міністер закордонних справ Великобританії Іден, а під його впливом і Черчіль, уважали, що для безпеки британських полонених, що були в руках німців, а тепер попадали в руки Совєтів, треба виконати, за всяку ціну, вимогу Сталіна, що всі совєтські горожани мають бути силоміць передані в руки совєтської влади, без огляду на те, чи вони собі цього бажають, чи ні. Попавши в руки Совєтів, багато „поворотців" згинуло в дорозі до „таборів праці", біля 7,000 померло першого року в концентраційних таборах від хворіб і жахливих нелюдських умов. Провідників повішено, включно із „старими" (білими) еміґрантами, що не були совєтськими горожанами. У Ліенці (Австрія) є кладовище, де поховано 27 жертв подій 1-го червня 1945 року. Очевидно тут не включено жертв, що потопилися у ріці Драу, і численних інших, що поповнили самогубство в дорозі до границі.

(Закінчення буде)

Екзекутива...

(Продовження зі стор. 1)

им в Мериланді. Відділи 104-ий і 168-ий з'єднались з причини недуги секретаря Матковського, 104-го Відділу. Відділ 429-ий в Пенсильванії злучився з 7-им Відділом, і Гелен Словік продовжує свою каденцію як секретарка 7-го Відділу. Стефанія Боганек, секретарка 334-го Відділу в Клівеланді померла в грудні 1994 року. Тому, що нам не вдалось знайти заступника, цей Відділ був злучений з 358-им. В грудні ми також стратили секретаря 427-го Відділу Петра Дяківа. Проте нам пощастило найти нову секретарку Марію Долішну. V 292-му Відділі в Дітройті ула вибрана нова секретарка, Ірена Прийма, після того як Стелла Федак заявила, що вона більше не зможе виконувати секретарських обов'язків. Проте С. Федак згодилась помогти новій секретарці перебрати відділові обов'язки. У Віндзорі, Онт., також перейшла зміна Управи — В. Літинський зреґзиґнував і Анна Петричин була вибрана секретаркою 341-го Відділу. До кінця цього місяця сподіваємось ще три злучення Відділів — 503-ій з Едмонтону з 498-им, 468-ий з 461-им і 218-ий з 345-им в Янгставні, Огайо. Часто особисті недуги чи поважні віки багатьох секретарів змушують нас з'єднати певні відділи і, на жаль, усунути секретарів, котрі служили нашій установі протягом довгих років. Все ж таки, ми постійно шукаємо нових і молодих членів на пости секретарів. Ми вдячні всім довголітнім секретарям за їхню віддану працю.

Цього року система нагород відділовим секретарям і касирам була змінена. Щоб заохотити секретарів до завчасної висилки своїх лист відділових урядів і заплати виказових належностей, ми будемо виплачувати по 5 дол. кожному відділові, якщо ці справи будуть полагоджені на час. Ми перестали виплачувати предсідникам і касирам нагороди на основі кількости нових членів, тому що це несправедливо супроти менших відділів, є занадто трудно і сума цих нагород коливається між 20 дол і лише 50 центами. Всі „юніверсал лайф" і нові канадські забезпечення були призначені до локальних відділів. Одноразова 5-долярова нагорода буде включена в нагородах організаторам за березень. Згідно з вказівками на 1995 рік, виплачується 2-долярова нагорода за всі АДД поліси, а не 4 дол. як в минулих роках.

В сучасному звітовому періоді січневе видання двомісячника „Вісті секретаря" було вислане всім секретарям. Я вислала листа всім новим членам, організованих нашими професійними продавцями з бюра в Торонто, щоб привітати їх в членство УНСоюзу і щоб вони були впевнені, до якого відділу належить і хто є секретарем цього відділу. Такий лист також буде післаний до кожного нового канадського члена. Недавно стало відомо, що багато людей в Канаді є цілковито необзнайомлені з УНСоюзом, тому я прийшла до переконання, що ми повинні значно більше дбати про те, щоб краще представити себе перед нашим суспільством, а не лише про продаж наших продуктів.

Я брала участь в організаційних зборах і відкриттю торонтонського бюра 28-го січня 1995 року. Недавно, 8-го лютого, радний Алік Худолій і я були присутні на зборах ПТА в українській католицькій церкві в Пассейку, Н. Дж. Ці збори відкрили нам очі. Стало ясно що наша установа засадничо незнана серед молодшого покоління. З 25-ох присутніх родичів, лише вісім знали, що це таке УНСоюз; лише чотири з присутніх отримували „Свободу" чи „Вікллі". У наслідок цих відвідин, я вислала листа президентові ПТА, намагаючись продати будь-яке забезпечення родичам і дітям.

Я переконана, що ми зобов'язані постійно пробувати реклямувати і продавати наші продукти. На жаль, ясно, що навіть в нашій околиці ми є менше знані, ніж ми думали. Я також брала участь в організаційних зборах в Нюарку, Дітройті, Філядельфії і Ніяґара Фоллс.

Нова многоцільна форма вже готова і повинна піти в ужиток вже в квітні цього року. Всі секретарі отримають відповідний запас цих форм. Вони заступлять біля 10 різних форм, які ми тепер вживаємо для задоволення членських вимог. Ця одна форма буде вживана для зміни ім'я, віку, адреси, спадкоємця і т. п. Її також буде вживатися для зміни кляси, вибір дивіденди, позичок і згрошевлення грамоти. В більшости випадках секретар не буде змушений підписувати аплікації і пересилати їх туди і назад. Після того, як певна зміна стане занотована в Головній Канцелярії, секретар одержить свою копію.

Ми вже отримали посвідчену копію змін і поправок до конституції і статуту Українського Народного Союзу — прийнятого на конвенції 1994 року від стейту Ню Джерзі. Тепер вони пішли в друк і скоро будуть вислані до нашого членства.

PAID UP MEMBERS

№	Amount
28,244	$31,763,000

****

LOSSES

	№	Amount
Cash Surrender	662	$1,626,000
Died	877	$ 878,368
Matured	757	$ 1,015,000

****

TOTAL IN FORCE 12/31/1994

№	Amount
62,438	$151,768,732

****

COMPARISON OF IN FORCE MEMBERSHIP 1990-1994

	№	Amount
1990	68,625	$138,238,133
1991	66,764	$140,352,195
1992	65,273	$142,957,684
1993	63,853	$148,773,178
1994	62,438	$151,768,732

Звіти заступників предсідника

Д-р Н. Олесницький звітував про свою участь у загальних зборах Округ в Нюарку і Чикаґо та про свою працю в Комітеті Оборони Української Спадщини, який він очолює, в справі відомої передачі „60 хвилин". Як відомо, комітет опублікував заперечення змісту згаданої програми у формі платного оголошення 3-го квітня в „Ню Йорк Таймсі" (17,081 дол.) і у „Вашінґтон Пості" (16,000 дол.). Він брав участь у церемонії відзначення рабина Дейвида Лінколна в Чикаґо, активно заанґажований в Ад гок комісії в справах Союзівки, яка випрацювала цілий ряд нових оплат за перебування на оселі.

А. Дидик-Петренко звітувала про свою участь у зборах 320-го Відділу УНС в Балтиморі і зауважила зацікавлення Союзом серед молоді. Вона підготовляє мистецькі програми на літній сезон на Союзівці, а тому, що літом вона буде в Україні як працівник „Голосу Америки", програми вестиме Оля Ходоба.

Д-р П. Саварин був на відкритті бюра УНС в Торонто, розмовляв з Бобом Куком, завідуючим відділом професійних продавців, про приготовлення відповідної літератури про УНС для двомовних шкіл в Канаді.

Звіт предсідника
У. Дячук

Організаційний звіт. Рік 1994 закінчено з 1,318 новими членами забезпеченими на суму 12,314.338 дол. Рік раніше сума нового забезпечення дала 14,283,287 дол. З цих 1,318 нових грамот 140 видано у клясі акцидентового забезпечення на загальну суму 700,000 дол. Самих життєвих забезпеченевих грамот видано 1,178 на загальну суму 11,614,338 дол.

Мирон Пилип'як Відділ 496-ий, залишився першуном 1994 року. Він придбав 102 членів до свого Відділу. Друге місце взяв контролер Василь Пастушок з 63 членами, а третє — новий дуже активний і завзятий організатор Євген Осціславський, з 42 членами, яких приєднав до Відділу 234-го. Він скоро буде професійним організатором. Першуном Канади була Олександра Дольницька, секретарка Відділу 434-го у Монтреалі, з 17 новими членами. Ще було багато організаторів з поважними організаційними успіхами, прізвище яких та осяги будуть подані у річному звіті.

На сьогоднішний день у ЗСА УНС має п'ять професійних організаторів, в Канаді два. Ці в Канаді почали працювати щойно у жовтні 1994 року. Всі вони разом придбали 142 членів на 4,578,838 дол. забезпечення. Також у 1994 році продано 134 пенсійних грамот, на суму 1,583.000 дол. на багато менше, чим рік раніше.

Поміж усіми округами найкраще виконали організаційну квоту: Ню Гейвен — 122%, Нюарк— 95%, Пассейк — 88% і Філядельфія — 83%.

У 1995 році січень приніс 90 членів на 2,552,618 дол. забезпечення. Перше місце провадить М. Пилип'як з сімома новими членами. Опісля слідують Й. Чабан, Т. Мороз, З. Зарицька з чотирма членами. У Канаді професійні продавці вписали 21 члена на 1,852,000 дол. забезпечення, частину з них придбали в попередньому році, але зараховано на 1995 рік.

За лютий ц.р. приєднано 98 членів, а з цього числа на професійних продавців припало 19 членів на 431,000 дол. забезпечення.

(Закінчення на стор. 4)

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в неділю 7-го травня 1995 р., по важкій недузі, принявши Найсвятіші Тайни, відійшла у вічність на 88-му році життя наша найдорожча
МАМА, БАБУСЯ і ТЕТА

бл. п.

ОМЕЛІЯ ЦЯПКА
з дому ГОЛДА

ПАРАСТАС у вівторок 9-го травня 1995 р. о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Ave., Union, N. J.

ПОХОРОН у середу 10-го травня о год. 9:30 рано в церкві св. Івана Хрестителя у Нюарку, Н. Дж., а опісля на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

син — ОРЕСТ з дружиною ЛІДОЮ та дітьми МУСЕЮ і МАРКОМ з дружиною КІМ
донька — УЛЯНА ГЛИНСЬКА з мужем БОРИСОМ і дітьми СТЕФАНОМ та ОКСАНОЮ
свати — ВОЛОДИМИР і ЕВГЕНІЯ ШПИРКИ
— НАТАЛІЯ САВИЦЬКА

ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
З ВЕЛИКОЮ ПРИЄМНІСТЮ ІНФОРМУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ПРО ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ

СІЧЕНЬ — КВІТЕНЬ 1995

Управа Фундації Українського Вільного Університету з приємністю проголошує черговий список жертводавців; фундаторів, меценатів і добродіїв Фундації УВУ.

Управа просить приняти нашу щиру подяку за ваше зрозуміння допомоги для великої ідеї, для одинокого університету поза межами Батьківщини, Українського Вільного Університету на чужині, який з повстанням Вільної України розгорнув широку діяльність.

Так, як по Першій світовій війні УВУ сповнив велику діяльність, так і по Другій світовій війні знов пригорнув велике число української молоді, яка через 50 років веде громадську, культурну і політичну працю на всіх континентах, так як із повстанням Вільної України відкрив широко свої двері для тих, що бажають поширити своє знання правдивої української історії і культури про, що не було вільно вчитися через кілька десятиліть під час поневолення України.

Управа Фундації УВУ щиро вітає достойних фундаторів, меценатів, добродіїв і членів, а саме: д-ра Ігора і Рому Гайдів, Івана Лучканича, Марію Гладку, Укр. Фед. Кред. Коопр. „Самопоміч" в Ню Йорку, Укр. Народний Союз, Укр. Кред. Коопр. СУМА в Йонкерсі, Юрія Мицака, інж. Адріяна і проф. Софію Гориницьких, Марію Бакалець, Ореста і Дарію Темницьких, інж. Олега і д-р Іванну Ратич, Андрія і Марію Долінських, Оксану Поритко, Миколу Савчина, і багато більше наших достойних жертводавців.

Ще раз управа просить приняти нашу щиру подяку в першу чергу за моральну підтримку для нас у нашій не легкій, але корисній праці, як також і за ваші щедрі пожертви без яких ми не могли б зреалізувати наших плянів, яких з повстанням Вільної Батьківщини є багато, та дати допомогу тим, котрі вашої допомоги найбільш потребують.

Список достойних жертводавців:
Лучканич Іван 1,100 (14,130).

По 1.000 зложили: д-р Гайда Ігор і Рома — дорівняючий даток 2,000 (9,005), Гладка Марія (9,017), Укр. Фед. Кред. Коопр. „Самопоміч", Н. Й. (8,550), Український Народний Союз (14,500), Українська Кредитова Кооператива СУМА в Йонкерсі, Н.Й. **600 (6,900)**.

По 500 дол. зложили: Мицак Юрій **(7,500)**, інж. Ратич Олег і д-р Іванна **(2,000)**, д-р Солтис Юрій **(500)**, д-р Фольварків Оксана **500 (4,525)**, проф. Лабунька Мирослав і Марія **300**.

По 250 дол. зложили: Бакалець Марія **(7,675)**, Темницький Орест і Дарія **250** дорівнююча сума **500 (5,750)**.

По 200 дол. зложили: Білецький Микола і Софія **(3,700)**, інж. Магун Володимир і мгр Лідія, Політило Анна **(3,150)**, д-р Рак Роман **(2,250)**, Ремчук Микола і Катерина **150**, Семенина Іванна **132**.

По 100 дол. зложили: інж. Балабан Остап і Урсуля, Барабаш Богдан, проф. Біланюк Олекса і Лариса **(900)**, Боївка Михайло і Ксеня, д-р Веселий Орест **(1,900)**, Вертипорох Юлія **(900)**, Відділ 292 УНС, Герлінський Віктор і Ірена, Гладун Осип, Гурський Михайло **(1,075)**, Држко Евстахій, Деркач Іван і Ніна, Дзядів Ольга **(695)**, Долінський Андрій і Лариса **(2,440)**, Дубик Ольга **(500)**, д-р Заяць Ісаслава **(1,300)**, д-р Зейнінгер Карл і Софія, мгр Зобнів Мирослав, Іваxів Ярослав, Калимон Ольга, д-р Клебович Володимир **(1,300)**, Коваль Володимир і Анна, Лаврів Василь і Ерна **(925)**, Левандовський Володимир, Новотний Вікторія, Омець Дан, Поритко Оксана **(2,200)**, Пуйда Наталія, д-р Пшик Петро **(1,300)**, Савчин Микола **(3,100)**, Семанишин Марія, д-р Цимбала Богдан **(1,205)**, Старостенко Юрій **(1,255)**, Степанків Ярослав і Катерина **(560)**, д-р Тимків Степан і Тамара **(1,205)**, Ходновський Нестор **(525)**, Цибрівський Олег і Мирослава, д-р Чубатий Володимир і Анна **(1,400)**, Серабин Францес **80 (505)**, Лучків Михайло **75** , Кухар Анна **75**, Штоник Томас **55**.

По 50 дол. зложили: Балабанов Дмитро і Таїса, Васильків Йосиф і Марія, д-р Гарасим Богдан, Герман Ярослав і Лариса, Ґоґан Семуел і Лариса, Ґалярник Сусан, д-р Ґорчинський Анастасій і Іванна, д-р Ґрей Марта, Дейнека Теодозія, Дольбін Володимир і Галина, Дубик Ольга **(750)**, Душник Марія **(1,490)**, Жук Борис, мґр Залуський Володимир і мґр Наталія **(1,675)**, Козак Ігор і Анісія, Коновалов Володимир і Катерина, Конрад Петро і Марія, Кравчук Наталія, д-р Крупа Теодозій і Любомира **(580)**, Кудик Микола, Лаврівський Ірена, Легенький Марія, Мельник Семен **(605)**, Мельничук Аскольд, Мілянич Ігор, Небеш Орест і Марія **(1,195)**, Новак Ірена **(735)**, Огієнко Анатолій і Христина, Олійник Ярослав і Лідія, Осадца Мирон і Богданна, Панас Анна, Папіш Олена, Парубчак Степан і Ольга **(500)**, проф. Пилишенко Володимир і Ірма **(600)**, Прегар Микола, Рокицький Едвард **(800)**, Семенина Іванна, Старостяк Марія, Токарчук Теодор **(1,200)**, Траверса Луціяно і Галина, Укр. Фед. Кред. Кооператива „Самопоміч" в Нюарку, Н.Дж. **(1,350)**, Укр. Фед. Православна Кред. Коопр. в Н.Й. **(1,675)**, д-р Футей Богдан і Мирося, д-р Худьо Богдан і д-р Богданна **(550)**, д-р Школьнік Олександер, інж.Шміґель Мирослав і Надія, Шуст Ігор і Дарія, Юзенів Андрій, Бартків Іван **40**, Макар Іван **40 (1,240)**, Душник Марія **35 (1,525)**, д-р Мриць Богдан і Тамара **35**.

По 30 дол. зложили: Вороняк Олександер і Алісія, Ґерега Марія, Ґробельський Степан і Надія, Дзюба Корнель і Емілія, Ільків Марія, Мерещак Володимир, Островський Теодор і Анна, Старосольська Юліяна, Шульган Андрій і Теда, Яворські Мирослав і Йосифа.

По 25 дол. зложили: Андрейців Василь і Марія, Базицький Петро і Катерина, Барицький Микола, Боднар Михайло, Боднар Павло і Анна, Болонний Володимир, Бохенський Іван і Юлія, Бурбелла Маріон, Буртняк Василь, Відділ 7-й ООЧСУ, Клифтон Н.Дж., Віятик Іван, Волошин Олександра **(530)**, Врублівський Петро і Інна, Гавриш Степан і Ілсі, інж. Гайдук Антін і Марта, Галік Степан і Анна, о. д-р Гаюк Семен і Олександра, Головацький Осип і Юстина, Грабець Роман і Мирослава, Ґерун Семен і Марія, Ґіна Григорій і Анна, Дебрин Олександер і Гільде, Дверницький Теофіль і Дарія, Дуда Іван, Дурбак Антонія, Ждан Степан і Ірена, інж. Жук Іван, Журавський Богдан, Заброський Олександер і Ольга, Задояний Маріянна, Зубаль Марія **(580)**, Калавський Ярослав, Капітула Степан і Тереса, Карпенко Тетяна і Борис, Каша Григорій, Кедровський Юрій і Катерина, д-р Кіндрат Іван, Кісяк Василь, Клован Теодор і Лариса, Княніцький Богдан, Кобилецький Стефанія, Козбур Тарас і Ксеня **(510)**, Коновал Олександер і Марія, Копистянський Ярослав і Марія, Корнага Мирон і Христина, Крайчик Олександер і Марія, Кріслатий Семен, Куновський Микола і Марія, Лавер Трес, Левицький Богдан і Ірена, Леxіцький Іван, д-р Лизогуб Богдан **(1,175)**, Лівчак Богдан **(1,175)**, Лодинський Іванна, Лучкевич Всеволод і Марія, Луців Степан і Марія, Мащак Осип і Галя, інж. Мельник Григорій і Мирослава, Мирон Мирон, д-р Миськів Петро і Дженні, Миханюк Олександер, Міджак Андрій, Моргун Константин, Морозевич Марія, Морозевич Олена, д-р Мостович Леонід і Оксана **(1,025)**, Мудрак Василь і Марія, Наконечний Богдан і Марія, Наконечний Михайло і Ніна, Німилович Осип і Надія, Нуменюк Ігор **(730)**, Ортинський Михайло і Аліся, Осташевський А. М., Панків Степан і Софія, Паращук Михайло, Петренко Ігор і Барбара, Пиптик Гелен, Питляр Орест і Дарія, Підстригач Леонід, Плешкевич Омелян і Емілія, Покорні Павло і Орися, Псюк Иосиф і Анна, Пукаляк Іван і Марія, Пушка Василь і Анджеля, Рабарський Василь і Розалія **(670)**, Рак Петро, Раковський Мирослав і Галина, Репета Евген і Люба, Решетило Анна, мґр Рудик Марта, Савка Лариса, Садковий Богдан і Стефанія, Свердак Теодор і Марія, Семенець Михайло і Вікторія, Семенюк Микола і Джоен, Семянчук Марія, Скаськів Бернард і Аделіна, Скіра Іван і Дарія, Сорочак Володимир, Сосницький Семуел і Анна, Старосольська Ксеня, Стек Марія, Стельмах Дамян і Надія, Стефанюк Ярослав і Ірена, Тарнавський Анна, Тимочко Ярослав і Марія, Троян Мирослав, Фридер Іван і Богданна, Харина Мирон і Павліна, Хухра Дарія, Цетенко Вячеслав, Чайка Олекса і Іванна, Чапельський Орест і Любомира, інж. Чопик Іван, Шебельник Микола, Шнайда Михайло і Марія, Шутер Русел і Татіяна, Юськів Володимир, Рибак Роман 22.

По 20 дол. зложили: Бард Петро і Вірджінія, Бачинський Оксана, Бачинський Юліян, Безубяк Іван і Анастазія, Борис Ілля, мґр Воляник Степан і Емілія, інж. Горницький Адріян і проф. Софія **(25,220)**, Дзіман Михайло і Людмила, Дитиняк Володимир, Закревський Андрій і Лідія, о. Кисілевський Роман, Кіцила Антін, Кліш Неоніля, Кліш Володимир і Віра, Ковалюк А., Копей Іван, Макар Іван, Маслій Микола, д-р Мичковський Мирослав і Анна **(675)**, Мулькевич Марія, Непорадний Михайло і Люїс, Огаренко Любомира, Остафійчук Михайло і Марія, Руб Юрій, Савка Августин, Стефанишин Марія, Телешевський Іван і Естеля, Тимочко Ярослав і Марія, Ткачук Степан, Чорний Микола і Стефанія, Шафран Евген, Шиприкевич Володимир і Галина, д-р Яцух Михайло і Іванна.

По 15 дол. зложили: Аврамчук Микола, Адреюк Андрій, Андрийович Михайло і Людмила, Антохій Ольга, Артимишин Люба, Боббі Веслей і Ольга, Бобяк Софія, Брнздень Зенон, Бродин Богдан і Ольга, Вільчацький Семен, Вох Емілія, Гайдук Іван, Галізів Надія, Ганушевський Степан і Ольга, д-р Ґординський Володимир, Городиський Орест і Дарія, інж. Ґоляш Степан і інж. Надія, Ґрохола Данило і Ірена, Дзівак Володимир, Дмитрюк Іван, Дур-калець Дмитро і Евдокія, Журківський Іван і Валентина, Захарків Марія, Конрад Ігор і Софія, Крамаренко Петро і Марія, Криворук Микола і Надія, Кунік Лев, Кунцьо Микола, Купчинський Марія, Кушнір Віра, Левко Петро і Стефанія, Лехняк Володимир і Вікторія, Лисяк Олег і Марія, Лоза Уляна, Мельник Люба, Меншега Люба, Муней Бернард, Мудрий Василь і Дарія, Музичук Марія, д-р Павліский Ярема і Валентина, Пастушок Василь, Пеленичка Ірена, інж. Пришляк Олександер і Анна, Попов Вадим, д-р Процик Володимир і Надія, Процик Олександер і Ірена, Решетило Анна, Рубчак Єнсен Евгенія, Рудницький Осип і Анна, Садлик Михайло і Марія, Сачик Григорій, Сенежак Володимир, Сенчин Аліся, Смаль Ольга, Смолен Ґлорія, Старосольська Юліянна, Собенко Марія, Степаненко Галина, Стецишин Володимир і Зеновія, Сідлярчук Степан, Сороколіт Микола, Стасів Микола і Анна, Степовий Константин і Евгенія, Тарапацький Михайло і Оксана, Ткачук Ярослав і Ева, Тренза Михайло, Тустанівський Володимир, Тютюник Анна, Фредрик Андрея і Надія, Чабан Левко, Черешня Іван, Шутер Русел і Тетяна, Якубік Іван і Ольга, Ясейко Юрій і Магдалина.

По 10 дол. зложили: д-р Барановський Роман і д-р Стефанія, Богайський Іван, Бринявський Ольга, о. Бутринський, Василишин Михайло, Васильченко Катерина, Вацик Степан і Катерина, Ведмідь Марія, Віса Евгенія, Волошин Олександер, Гомка Петро і Долорес, Гурський Петро і Ольга, Ґелецінський Олександер, Ґреґор Василь і Лідія, Денисенко Іван і Ольга, Жовнір Іванна, Іванишин Олекса і Марія, Івашко Мирон і Анна, Кашуба Стефанія, Корінець Микола, о.Крупка Михайло, Лодинський Іван і Павля, Майковський Еміліян і Чеслава, Мизак Василь, Микитин Василь, Мілінічин Іван, Нановський Іван і Ненсі, Непорадний Михайло і Луїз, Оліник Володимир і Стефанія, Орищук Борис і Люба, д-р Павлишин Юліян і Мирослава, Паркер Роґер і Наталія, Підгірний Іван, Підлетейчук Іван, Плешкевич Татіяна, Прісслое Іван і Муріел, Решітник Василь і Марія, Тодд Гемптон і Марґарета, Фіцик Володимир і Анджеля, Хома Іван, Шевчук Ілля і Марія, Шило Теодор, Шряпін Василь і Стелля, Яворський Ярослав, Carmel Martin Group, Inc. **Нижче 10 дол. зложило 14 осіб на суму 60 дол.**

Управа Фундації Українського Вільного Університету, щиро дякує шановним жертводавцям, які щедро відзиваються на наші заклики. Український Вільний Університет (УВУ) при вашій щедрій допомозі сповняв і буде сповняти всеукраїнську національну місію.

УВУ творив і творитиме українську вільну науку поза межами Батьківщини. УВУ, маючи за собою довголітній досвід західньоевропейської наукової установи, став вікном України в західний науковий світ. Тим самим УВУ відіграє важливу ролю в сучасному розвитку і закріпленні молодої Української Держави.

Фундація УВУ продовжує розбудовувати „Бібліотеку і архів української діяспори" при університетах України. Центральна бібліотека української діяспори у Львові була заснована в лютім 1992 року з нагоди конференції „70-ліття УВУ", яка відбулася у львівському державному університеті ім. Івана Франка, головою фундації УВУ проф. Петром Ґоєм.

В 1994 році Фундація уділила стипендій для тих, що студіювали в УВУ на суму 146 тисяч дол. на літній семестер й інші програми УВУ.

Однак усі наші почини і зусилля були б неможливими без вашої щедрої допомоги, як моральної, так і матеріяльної.

Управа Фундації УВУ вірить, що ви і надалі будете працювати з нами, що наші заклики знайдуть широкий відгук серед нашої патріотичної жертвенної громади.

Ваша пожертва сьогодні на студії УВУ — це не тільки успішна і пряма допомога Україні, але і найкращий національний „капіталовклад" у формування наукових кадрів для України.

Доложім всіх зусиль, щоб ми всі вложили свою цеголку в цю важливу розбудову.

Фінансове і моральне забезпечення Українського Вільного Університету дозволить йому продовжувати всеукраїнську місію в розбудові і закріпленні Самостійної Соборної Української Держави.

Всі ваші щедрі пожертви і датки на фундацію УВУ чи на різні фонди, як Постійний Стипендійний фонд, фонд видання книг „Акція Вісла" і „Масовий морд у Вінниці", які будуть видані українською мовою, а відтак будуть переложені на інші мови, різні програми при фундації УВУ можна відтягати від податку.

Чеки просимо виписувати на UFU Foundation та висилати на адресу фундації УВУ в Ню Йорку:

UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, INC.
P.O. Box 1028 Cooper Union Station
New York, NY 10276-1028

проф. Петро Ґой — голова
інж. Михайло Шпонтак — фінансовий

На сторожі людського здоров'я

Від 6-го- до 10-го травня цього року в Конвеншен сентер у Філядельфії відбудеться річне зібрання лікарського Товариства серцевосудинних анестезіологів.

Під час нарад д-р Петро Круциляк, член об'єднання, виголосить свою доповідь і поділиться зі своїми друзями професії своїми знаннями і досвідом здобутими у ділянці найновішого способу лікування недуги легенів витяганням пошкоджених недіючих частинок через три малі прорізи, без розсіку грудної клітки, при допомозі прозорогрудносяжного приладдя, знаного в цій країні як відеоторакоскоп. Це три спільно діючі прилади, які при одноразовому рухові внутрі під грудною кліткою уможливлюють сягнути і вибрати ушкоджені клітини легенів з великою прицільністю при спостерíганні на екрані дій вибирання ушкодженої тканини в легенях. Звільнений від ушкоджених часток у легенях простір дозволяє повітрю свобідніше проходити через легені, також зменшується тиск на ще непошкоджені частини легенів і уможливлює їм розширюватися, стає легше дихати, а з часом приходить видороблення. Цей спосіб лікування покищо є дуже обмежений, під наглядом університетів.

Частинне завмирання легенів людини виникає з багатьох причин, наприклад, від занечищеного довкілля і способу життя. Найчастіше така недуга легенів спричиняється куренням тютюнових виробів. Кількість хворіючих надмірно збільшується. Недуга починається чимраз гіршою задишкою, що переходить в емфізему, яка швидко досягає критичного стану і вимагає негайного лікування очищенням легенів від пошкоджених частин при допомозі тяжкої операції. Щоб сягнути до легенів і видилити з них ушкоджені частини потрібно було, до цього часу, розтинати грудну клітку, що спричиняє великі болі під час і після операції. Така тяжка операція часто приносить багато інших ускладнень, але вони були необхідними, щоб сповільнювати занепад здоров'я.

Д-р П. Круциляк буде говорити про інший найновіший спосіб лікування недуг легенів, що становить велике облегшення і досягає багато кращих вислідів у лікуванні. Обов'язком анестезіолога є підготовити людину до операції та охороняти стан її здоров'я під час і після операції. Залежно від особи і стану її здоров'я, анестезіолог призначає необхідні медикаменти і підлучення всіх інструментів,та приладдя, щоб під час очищення легенів від завмерлих частинок слідкувати і контролювати стан і всі зміни у системі людини, такі як тиснення крови, биття серця, віддих, рівень кисню, рівень болю і інше. Цей новий спосіб очищування легенів ставить особливі вимоги анестезіологові, від якого переважно при кожній операції залежить не тільки успіх висліду, але також стан хворої людини.

Головним зайняттям д-ра П. Круциляка є пересадження серця, легень і печінки, але через постійно зростаючу потребу лікувати легені він з повною відданістю також включився в цю найновішу ділянку. Лікарі постійно стоять на сторожі людського здоров'я. Вони з посвятою медичним наукам і технології, пов'язаній з тим, досліджують, вивчають і здобувають досвід, щоб запобігти і викорінити причини людських недуг, спричинених довкіллям, способом життя, шкідливими людині органами, чи споживанням шкідливих людині речовин. Д-р П. Круциляк належить до тих лікарів, які ведуть перед у пристосуванні найновіших винаходів у медицині. Він є українського роду. Народився він у Філядельфії, отримав середню освіту в найкращій середній школі Філядельфії, Сентер школі, досягнув вищу освіту в Темпл університеті, медичну освіту в медичній школі університету Пенсильванії, а практичний досвід здобув у шпиталі при тім же університеті. Першою і незабутньою його школою була початкова українська парафіяльна школа Сестер Василіянок у Філядельфії.

Д-р П. Круциляк одружився з д-р Катрусею Панченко, народженою в Ню Йорку. Її зайняття в українському Пласті було невід'ємною частиною її життя і росту. Найбільше пам'яттю для неї залишилася Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч 1978 року у провінції Алберта, Канада, близько Едмонтону, де вона зустрічалася з українським юнацтвом, котре прибуло туди з різних країн світу, крім України. Україна була тоді поневоленою під совєтською імперією. Українське юнацтво було з різномовних країн, але вони розмовляли між собою своєю рідною українською мовою. Вона закінчила середню школу, Школу Українознавства, університет і медичну школу в Ню Джерзі, а практику в ділянці дитячої медицини здобула в Дитячому шпиталі Філядельфії. Для змінення і поширення всебічного знання, щоб могти допомагати дітворі у найбільш критичних випадках, вона після закінчення практики в Дитячому шиталі Філядельфії подалася на практику в ділянці анестезіології до сусіднього шпиталя університету Пенсильванії, де також переходив практику д-р Петро Круциляк. Він є сином Марії і Дмитра родом зі Станиславщини. Д-р К. Панченко є донькою Галі, родом з Полтавщини, близько міста Гадяч, і Миколи, родом з Поділля, „Там де Ятрань круто в'ється, де водичечка біжить", на південь від міста Умань і невеликої річки Ятрань.

Родичі не тільки зберегли свою материнську українську мову, принесену з України, але також тут, в Америці, передали її своїм дітям Петрові і Катрусі, що стала їм також ж рідною. Вони її відчувають, і коли хвиля життя звела їх разом на одну мить при практичних заняттях у лікарні, вони почали робити одне одному заввагу своєю українською мовою, на диво іншим співучасникам при праці. Так зав'язалася їх дружба , що завершилася подружжям.

Після одруження і досягу бажаного плину медичної освіти вони поселилися в Сейнт Луїсі, Міссурі, де працюють лікарями і віддають свою повинність для добра інших. Д-р П. Круциляк працює в шпиталі при університеті Ст. Луїс, а д-р Катруся Круциляк в Дитячому шпиталі Ст. Луїс при університеті ім. Вашінгтона.

В додаток до служби іншим тут, в Америці, вони сподіваються, в силу можливостей, віддати свою повинність народові своїх батьків працею в лікарнях України, що вони зможуть, правдоподібно, виконати ще цього року.

Микола Панченко

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Десятки найкращих в Україні у важкій атлетиці

Президія Федерації Важкої Атлетики України затвердила список десятьох найкращих штангістів та тренерів країни за підсумками сезону 1994 року. За кількістю здобутих точок до них послідовно ввійшли:

1. Тимур Таймазов (Київ) — заслужений майстер спорту.
2. Руслан Савченко (Одеса) — заслужений майстер спорту.
3. Роман Севастєєв (Бердянське) — майстер міжнародної кляси.
4. Олександер Блищик (Кривий Ріг) — заслужений майстер спорту.
5. Сергій Лук'янчиков (Кривий Ріг) — майстер міжнародної кляси.
6. Станіслав Рибальченко (Луганське) — заслужений майстер спорту.
7. Ігор Разорьонов (Одеса) — заслужений майстер спорту.
8. Сергій Нагірний (Дніпродзержинське) — майстер міжнародної кляси.
9. Денис Готфілд (Луганське) — майстер спорту, Андрій Демчук (Здолбунів) — майстер спорту.

Найкращі тренери: Михайло Мацьоха (Хмельницьке), Віктор Авдишев (Київ), Юрій Кучинов (Ілліччівське), Олександер Савон (Бердянське), Леонід Котенджі (Бердянське), Ігор Послушной (Кривий Ріг), Олександер Коротін (Львів), Олександер Алексеєнко (Дніпродзержинське), Валентин Михайлов (Луганське), Михайло Бєлобровський (Луганське).

Найкращі в підношуванні тягарів

1. Олена Сухорук (Кіровоград), 2. Віктор Налєйкін (Київ), 3. Людмила Гайдученко (Дніпродзержинське), 4. Юрій Спинов (Одеса), Володимир Махнюк (Винниця), 6. Володимир Ухач (Одеса), 7. Ляриса Іванова (Київ), 8. Олексій Соловйов (Київ), 9. Михайло Соломін (Львів), 10. Степан Овчаренко (Ялта). Чолові судді: Сергій Альонін (Маріюпіль), Лев Духовний (Горлівка), Петро Кравцов (Ялта), Віталій Кравцов (Феодосія), Леонід Котенджі (Бердянське), Борис Левченко (Київ), Сергій Мінченко (Горлівка), Анатолій Стеценко (Черкаси), Віктор Тарасенко (Київ), Віктор Урба (Рубіжне).

Олена Ляшенко після здобуття бронзової нагороди Европи

Чи заступить Олена Ляшенко Оксану Баюл, яку, здається, вирвали з України назавжди? Недавно в Дортмунді, Німеччина, відбувся европейський чемпіонат фігуристів, на якому, як вже відомо, в жіночій групі 3-тє місце і бронзову нагороду здобула Олена Ляшенко з Києва, студентка другого курсу Українського Державного Університету Фізкультури і Спорту. Її тренеркою є Марина Аміpханова, хореограф — Валентина Сардаківська. Після змагань перед нагородженням Олену з її тренеркою кілька хвилин шукали, припустивши, що вони не знають про свою „бронзову" нагороду. Перед пресовою конференцією історія повторилася, здогадалися, що вони не пристосувалися до звичного для еліти ритуалу. Нарешті Олена з'явилася на порозі пресового центру... і застигла, шепнувши: „Як багато людей, я боюсь..."

— То твоя перша пресконференція? Невже кілька десятків журналістів страшніші, ніж 10,000 глядачів у „Вестфаленгаллє"? — запитав журналіст Олену.

— Звичайно, перша. Але виступ на льоду — це зовсім інше, там ще страшніше.

— Хіба ж ти не любиш, щоб на тебе дивилися? — продовжував кореспондент.

— Тепер — ні. Я боюсь... Коли все добре, перші 2–3 елементи програми виходять, тоді трохи відпускає, а до цього просто-таки пульсує в скронях.

— Чи трапляється, що під час програми ти переставляєш елементи, шматочки, щось змінюєш, викидаєш, наприклад, як Оксана Баюл?

— Ні, ніколи. Навіть не можу собі уявити, відразу ж зірву програму.

— Як давно працює з тобою Марина Амірханова?

— Усе моє свідоме життя. Коли мені виповнилося три роки, батьки привели мене на ковзанку „Білосніжка" до Ніни Солнцевої. Потім тренувалася в Ольги Пушкіної. Там серед згрaйки маленьких дітей Марина Амірханова вибрала мене як найменшу й з задоволенням імпровізуючу особу. Відтоді ми разом.

— Чи ти уважаєш, що дисципліна в спорті — це складова успіху?

— Так, звичайно. Зрозуміло, мова не про панькання на рівні "вчасно їсти, вчасно спати". Якщо тренер говорить мені, що сьогодні треба мені раніше заснути, бо завтра у нас певні пляни, я слухаю і довіряю їй, бо відчуваю, що справді так треба.

— Чи перед змаганнями ти настроюєшся на певне місце, ставиш перед собою завдання?

— На місце — ніколи. Як каже наш віце-президент Федерації Альфред Коритек, жінки — народ непередбачуваний, хто, мовляв, з нас що не виконає на змаганнях, нікому не відомо. Ніколи нічого не пляную. Як навчає моя тренерка, головне зробити те, що вмію.

— Чи відчуваєш в собі зміни після успіху на торічному чемпіонаті світу в Японії? Додало тобі впевненості?

— Не знаю. Все одно щоразу підходиш до старту як до нового, нічого від минулого не залишається. І до кожного елементу збираєшся. Постійне ускладнення жіночого одиночного ковзання — для мене це не просто стрибки. Дуже важко даються стрибки, точнісінько — пекло. А артистичність вже залежить від того, наскільки вдалося інше...

— Як це — бути бронзовою медалісткою чемпіонату Европи, що відчуваєш?

— Мені здається, що я не повинна була нині нею стати, що я ще не того рівня фі-гуристка.

Скорочена розмова кореспондентки
Галини Нечаєвої

Екзекутива...

(Закінчення зі стор. 3)

До половини березня ц.р. у Канаді вислід професійних продавців є 15 грамот нового типу на суму 1,846,110 дол. забезпечення та 12,259 дол. річної вкладки. Других дві грамоти видано старого типу на суму 20,000 дол.

На сьогоднішний день, з двома продавцями плянується видати 10 міл. дол. забезпечення та 70,000 дол. річної вкладки. Якщо буде більше продавців, то квота збільшиться.

Вже розсилається всім організаторам спеціяльні винагороди за 1994 рік.

Видавництво. Видавництво понесло велику втрату з відходом у вічність сеньйора українських журналістів і довголітнього співпрацівника редакції св.п. Івана Кедрина-Рудницького, який помер 4-го березня ц.р.

Річне замкнення за 1994 рік виказало вплив через книжки у висоті 1,774,000 дол., з того УНСоюз переслив 1,122,000 дол. З передплат одержано суму 336,434 дол., на 48,000 дол. або 16.6% більше, ніж рік раніше. Оголошення дали суму 301.170 дол., на 10,000 дол. менше, як попереднього року. З друкарських робіт одержано суму 33,500 дол.,, на 20% менше приходу, ніж попереднього року. У видатках всіх платень виплачено на суму 731,615 дол. на 11% менше, як у 1993 році. За доставу поштою виплачено майже 522,000 дол., за папір 137,849 дол. З великою прикрістю треба ствердити, що у 1995 році кошти пересилки зросли на 19.6% або на 105,000 дол., а кошти паперу можуть збільшитися на 30%, як повідомив своїх читачів „Ню Йорк Таймс". Ми вже дістали повідомлення, що від тепер тонна паперу коштуватиме нас 50 дол. більше. Якщо дійде то 30% тоді додаткові кошти дадуть суму 42,000 дол.

Тим часом число читачів „Свободи" постійно спадає, що нас дуже турбує. За 1994 рік число передплатників, чоловік-мужчин впало на 604 і тепер їх є всього 3,328. Число тих, що платять прямо до адміністрації є 6,114, що разом дає 9,442 всіх передплатників. За 12 місяців від березня по лютий, „Свобода" втратила 1,642 передплатників або 15% читачів.

Число читачів „Українського Тижневика" кружляє біля 10,000 включно з даровими.

Союзівка. Прибутки Союзівки виказали суму 1,036,070 дол. Включені там є стейтові податки і „пивне" у висоті 145,212 дол., яку то суму вповні виплачується. Чисті прибутки були на 100,000 дол. менші, ніж попереднього року. На це зложилися деякі обставини, як погана і сувора та довга зима і менше число гостей літньою порою, коли це є сезон в горах. Всіх видатків було у висоті 1,383.214 дол., включно з сумою 159,015 дол. виплачених на капітальні ремонти, а це в більшості на викінчення системи прочищування води, яку стейт Ню Йорк від нас вимагав, та других 11,621 дол., виданих на умеблювання. УНСоюз доклав суму 476,346 дол.

Пресове бюро у Києві. Власник помешкання, де приміщається бюро, хоче продати, і УНСоюз повинен закупити його за суму 32,000 дол. Справа переходить легальну перевірку для уникнення купна.

Фонд Відродження УНС. Згідно з попереднім засіданням, почато серію оголошень про акцію в Україні, чи для України з Фонду Відродження при УНС. Вже є готових 18 оголошень до обидвох союзових видань.

Виплачено призначену суму 580 дол. для опакування пересилки Трипільської виставки назад до Києва, для чого ми одержали всі прилоги.

Також згідно з рішенням Екзекутиви УНС, винесеному весною 1994 року пересилаємо цими днями через Сейбр фундацію у Бостоні до їх відділення Сейбр-Світло у Львові 70 сетів нашої англомовної енциклопедії для наукових і університетських бібліотек України, як також по два примірники всіх річників „Веселки", яких ще маємо на складі для дитячих бібліотек. Ця фундація висилає книжки в березні кораблем в Україну, а опісля з фондів одної американської фундації будуть розіслані по бібліотеках. Наші кошти висилки до Бостону біля 200 дол. За кожний сет вимагаємо поквитування від кожної бібліотеки.

Серед нових проєктів, Екзекутива надала одноразову стипендію студентові з України в сумі 2,700 дол. якого споваджують українські професіоналісти Ню Йорку і Ню Джерзі на навчання в Літній Школі Гарварду.

Також уділено Ґрент в сумі 3,000 дол. для „Америка Гавз" у Києві і його керівника Віктора Китастого із ЗСА для влаштування виставок і концертів молодих містців.

Канцелярія продажу забезпечення в Торонто. Відкриття відбулося в січні при нагоді зборів Окружного Комітету. Затруднено дві особи в канцелярії, які перейшли спеціяльний вишкіл, та двох продавців забезпечення. Їх запізнали всі секретарі відділів Торонто і околиці. Продавці є затруднені на базі комісової. Боб Кук навчає продавців і з ними ходить на домовлення.

Екзекутива встановила виплачення дивіденди членам на суму 600,000 дол.

При кінці нарад А. Дидик-Петренко відчитала лист-признання від керівника „Голосу Америки", в якому він дякує редакції „Українського Тижневика" за підтримку продовження передач в Україну „Голосом Америки".

Вичерпавши порядок нарад, У. Дячук закрила їх.
